

## СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Андріїв Р. М., студ. гр. ПР-53

Гендер у сучасному розумінні – це свобода людини реалізувати свої людські якості. Наше суспільство часто приписує чоловіку та жінці певні ролі. Історично ці ролі склалися у домодерну епоху і до цього часу базуються на розподілі праці за особливостями біологічної статі.

Сутність гендерних стереотипів полягає у тому, що чоловік сприймається як сильна, самодостатня особистість з раціональними здібностями, активністю та ефективністю, тоді як жінка – пасивна, несамотійна, емоційна. У цілому чоловікам приписується більше позитивних якостей, ніж жінкам. Негативними якостями чоловіків визначають брутальність, надмірний раціоналізм, авторитаризм, а жінок – формалізм, пасивність та ін. У рамках патріархальних стереотипів роль жінки обмежується народжуванням дітей і піклуванням про сім'ю. Життєвий світ жінки замкнений на чоловікові та родині. Тоді як життєвий світ чоловіка – це увесь світ, що не обмежується певними рамками. Саме тому, у нашому суспільстві досі домінують чоловіки. Про це свідчить те, що кращі посади найчастіше дістаються чоловікам, а не жінкам, навіть якщо вони мають однакову кваліфікацію. Дискримінація жінок спостерігається і тоді, коли встановлюється заробітна плата: за однакову роботу жінок у США, наприклад, вона менша на 30-40%, у Великій Британії – 49%, у Німеччині – на 38%, у Франції – 28%, а в Україні – на 30% у економічній, політичній та педагогічній сферах.

Цікаве дослідження було проведено однією рекрутинговою компанією. Воно стосувалося рівня вимог до жінок та чоловіків, які знаходяться у пошуках роботи. У анкетах, як правило, безробітні вказують, на яку зарплатню вони претендують. З'ясувалося, що претендуючи на одну посаду і маючи однакові дані щодо рівня освіти та досвіду роботи, чоловіки претендують на значно вищу винагороду ніж жінки. Це свідчить про комплекс меншовартості сучасної жінки, що підтримується усім суспільством. Хоч рівні права у нашій державі законодавством забезпечені, але прояви гендерної дискримінації криються у запитаннях роботодавців типу «чи збирається жінка народжувати?», а також про сімейний стан і вік.

На Заході є чимало курсів і студій, де жінку навчають не мовчати, бути активною, самостійною, зокрема гендерні студії існують і у вищих навчальних закладах. У нас це практично неможливо, бо керівництво вузу

у переважній більшості – це чоловіки, жінки – це викладачі, методисти, лаборанти. Це пояснюється тим, що є професії, що визначаються як суто «жіночі». Робота чоловіків частіше вище оплачується і більше поважається, а жінкам необхідно витратити багато часу й зусиль, щоб увійти до цього кола і зайняти таку ж позицію. Навіть для елементарного просування по службі від жінок вимагаються, у порівнянні з чоловіком, вища кваліфікація і вищий рівень знань.

Професійна роль жінки – одна з основних причин незгоди між подружжям. Бо чоловік вважає, що коли він працює, то дружина обов'язково має бути домогосподаркою. Більшість чоловіків, а точніше 80% бояться становища, коли їхня друга половина стає основним годувальником у сім'ї. Тому, коли жінка вибирає кар'єру, вона очікує, що буде виконувати більшість домашніх обов'язків, обслуговувати дітей і нести за них відповідальність. Її досягнення на роботі сприймаються, тільки якщо вона успішно може впоратися і з домашніми обов'язками. Часто жінки змушені робити вибір тільки на користь чогось одного – бути дружиною і матір'ю чи розвивати кар'єру.

Тому наслідками дискримінації є звільнення жінки «за непокору», знижуються можливості для досягнень, відсутність прибутків, неможливість одержувати виробничий стаж; емоційний стрес, що призводить до втрати впевненості та появи депресії і страху.

Таким чином, сучасне розуміння гендеру потрібно співвідносити з поняттям свободи. Тобто суспільство не має нав'язувати окремому індивіду певні ролі. Розвиток такої моделі суспільства полягає у тому, щоб жінки і чоловіки стали рівними у своїх можливостях виявляти людські якості, що притаманні як чоловікам, так і жінкам. І це зовсім не означає, що і ті й інші мають стати однаковими. Просто вони змогли б глибше і повніше розкрити і реалізувати себе. А для цього необхідно змінити структуру попиту на ринку праці, практику найму і просування персоналу по кар'єрних сходинках. А також підвищити значимість і престижність посад, які займають сучасні жінки.

Наук. кер. - Кудояр Л. М., доцент